

Pavel Salák Muž, který sází borovici blatku

GAVU Cheb
16. 1.–30. 3. 2025
vernisaž ve středu 15. ledna v 17.00

Ztracené země *

„Když mám něco jen v hlavě, nějakou představu, je to v podstatě nezničitelné. Když to dám na papír, je to zjevené, ale neroste to, nevyvíjí se to. Všechno má zkrátka svoje.“

Ještě před pár lety neznal dílo Pavla Saláka vůbec nikdo. Termín „nikdo“ je zde potřeba chápat doslovně. Přehlédnutelný muž se pohyboval na společenském okraji a nespokojenější byl, když ho okolí nechalo věnovat se jeho aktivitám. Obával se, aby jeho fantazijní světy snad někdo neoznačil za projev pomínutí smyslů. Nechtěl být vystaven kritice, nezajímalo ho ohlas, jen práce samotná. Výsledkem je ojedinělé dílo balancující na hranicích malby, evidence, konceptuálních a ekologických projektů.

Pavel Salák se narodil v roce 1951 v Karlových Varech. Vystudoval lesnickou školu v Písku a v oboru začal také pracovat. Kvůli svému radikálnímu přístupu, kdy byl za všech okolností na straně lesa, ale o zaměstnání přišel, a tím pádem také o služební byt. Nějakou dobu se protloukal jako bezdomovec, ocitl se v azylovém domě, řadu let žil na ubytovně. Ani tehdy nepřestal být tvůrčí, naopak se mohl své práci věnovat naplno, často ho doslova nesla. To platí

i dnes, když jako důchodce žije v garsonce centra sociálních služeb v jednom ze sokolovských paneláků.

Veřejnosti se poprvé představil v knize rozhovorů Aleše Palána s dobře utajenými malíři *Muž, který sází borovici blatku* (Host 2023). V témže roce následovala výstava v pražské Art brut galerii, o rok později v Městské knihovně Sokolov a v brněnské Knihovně Jiřího Mahena. Pokaždé ale byl představen pouhý výsek jednoho z mnoha Salákových projektů. Teprve nyní v Chebu je jeho dílo prezentováno šířeji. Zaměřujeme se na Salákovy dlouhodobé koncepční aktivity, pro které volíme názvy Vymyšlené země, Ztracená země, Počasí a Borovice blatka.

„Spoustu věcí jsem opustil. Vedl jsem i tabulky borovic, různá kritéria měla vlastní bonifikaci, například za pět výhonků byl jeden bod, roli hrála i délka jehlic, výškový a tloušťkový přírůstek... Body jsem pak sečetl a borovice seřadil do takové hitparády. (...) Říkali mi, že takhle se žádný pokus nedělá, má se předem určit cíl a vymezit podmínky. Já nic takového neměl, jen jsem všechno celé ty roky pozoroval a zaznamenával. Kdybych měl cíl a nedostal se k němu, už dávno bych to vzdal.“

Aleš Palán

Výzkumné středisko termonukleárních reakcí; pomezí zemí Karlovy Vary, Ostrov a Severovýchod. 1979

* Názvy v tradičním slova smyslu svým dílům Pavel Salák nedává. Přiřazené popisky tedy obsahují spíše kartografickou informaci, co je vlastně na jednotlivém obraze či na fotografii zachyceno. Tento princip platí jak u snímků reálných krajín, tak u maleb Salákových imaginárních měst. Zde neuvádíme ani techniku, většinou se jedná o temperu a barevné tuše na papíru. U řady fotografií Ztracené země se nepodařilo dohledat letopočet, kdy byly pořízeny, proto od vročení ustupujeme.

Bratislava – Město; Slovenská země, 1965

Katedrála; Jihozápadní země, 1969

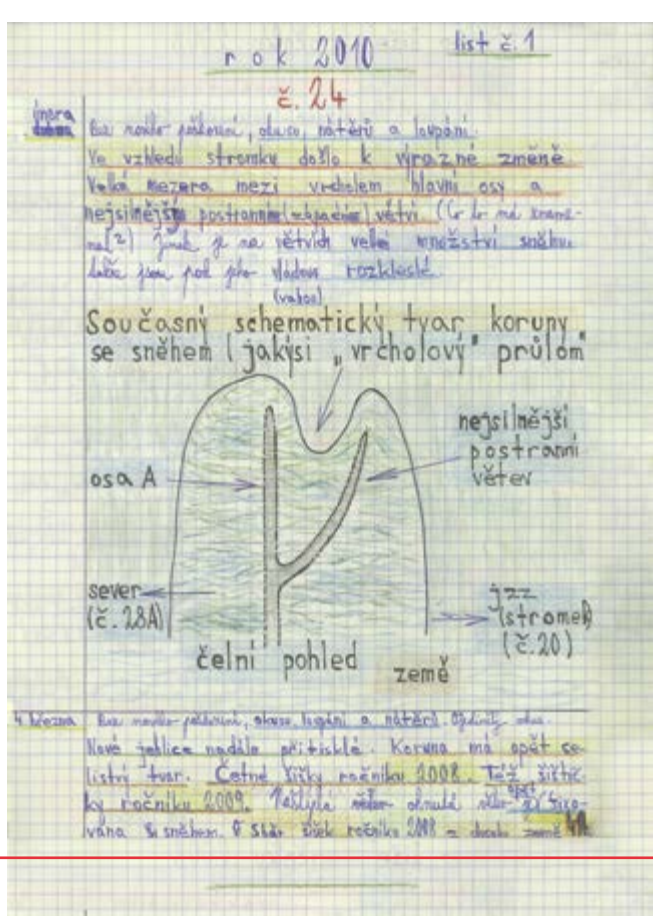
Svět pod nohama

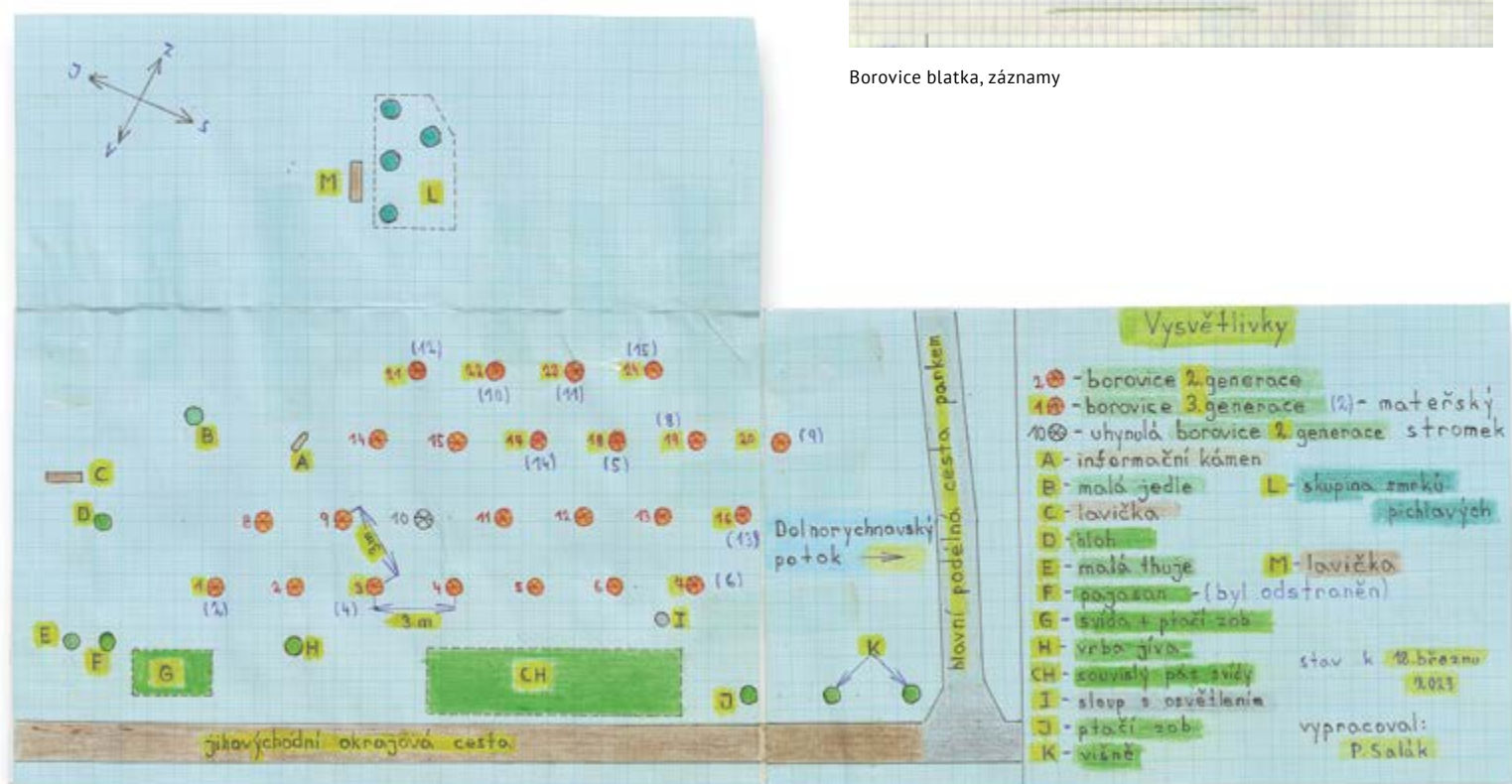
Svět nad hlavou

Borovice blatka, sazeničky

Borovice blatka, záznamy

Borovice blatka, mapa rozšíření v Dolním Rychnové

Pavel Salák, Muž, který sází borovici blatku
 GAVU – Velká galerie
 16. 1.–30. 3. 2025
 Kurátor Aleš Palán
 Komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy
 ve středu 26. února v 17.00
 Otevírací doba: út – ne 10.00–17.00

Galerie výtvarného umění v Chebu,
 příspěvková organizace
 Karlovarského kraje
 nám. Krále Jiřího z Poděbrad 16
 350 02 Cheb
 www.gavu.cz

Karlovarský kraj
 MINISTERSTVO KULTURY

Výstavní program GAVU Cheb
 je podpořen z grantového programu MK ČR.

Na výpravě za borovici blatku.
 V levé ruce měřítko pro určení výšky jednotlivých stromků.
 Foto Aleš Palán